

2014

IX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

30–31 грудня 2014 р.

Проблеми та перспективи розвитку
науки на початку третього тисячоліття
у країнах Європи та Азії

Секції:

Біологічні науки

Географія та геологія

Державне управління

Екологія

Економіка

Історія

Математика

Мистецтво

Педагогіка

Політологія

Право

Психологія

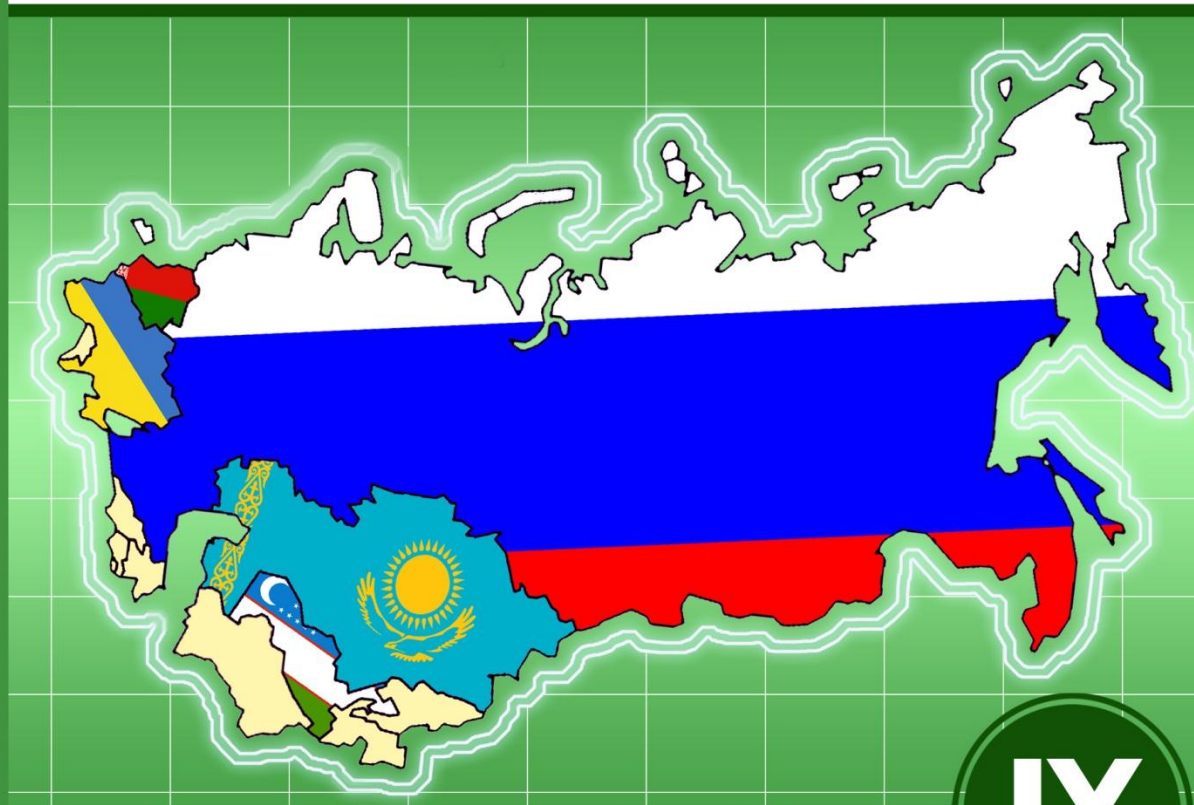
Соціологія

Сучасні інформаційні технології

Фізична культура та спорт

Філологічні науки

Філософія

Переяслав-Хмельницький
2015

IX

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у
країнах Європи та Азії»**

30 – 31 грудня 2014 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

мыслящих людей, то при монологическом стиле преподавания вряд ли мы найдём оригинальность и яркость, неожиданные решения, то есть то, что мы ищем в партнёре по коммуникации – интересного собеседника.

Педагог, для которого диалогический стиль общения стал платформой в его профессиональной деятельности, каждого студента (ученика) воспринимает как партнёра по коммуникации, который ему интересен. Он стремится не только преподать ему знания и умения, но и понять, что может помочь обучаемому в его становлении, какие, ещё самим юным «собеседником» не осознанные мотивы, могут сыграть в его дальнейшей судьбе решающую роль, что может стать для него стартом для успешной реализации задатков и способностей, которыми его наградила природа.

Проблема общения – одна из важнейших проблем современной педагогики. Долгие годы настроенная на «знаниевую парадигму», то есть на передачу студентам (ученикам) как можно большего объёма знаний (а это и сейчас остаётся важной функцией образования, как и передача умений – функцией обучения), педагогика не фиксировала внимание на важнейшей функции – функции воспитания, которое, в сущности, представляет собой формирование системы ценностей у студента (ученика). Именно это становится центром внимания гуманистической парадигмы образования. В современной социокультурной ситуации значение ценностей приобретают такие качества личности, как толерантность, дискуссионная и диалоговая культура, дивергентное мышление, широта воззрений, творческая активность. Как пишет в своей работе «Философская теория ценности» один из крупнейших современных философов и культурологов М. Каган, «суть воспитания – в приобщении воспитуемого к ценностям воспитателя, а не в информировании о ценностях, не в их изучении и не в их навязывании» [1, с. 176]. Приобщении, а не навязывании – вот ключевые слова, поясняющие разницу между монологическим стилем преподавания и диалогическим. Монологический стиль навязывает студенту (ученику) ценности педагога, не интересуясь тем, близки ли они обучаемому, находят ли у него отклик, в то время как диалогический стиль преподавания ищет пути для выработки совместными усилиями общих позиций, убеждений и устремлений.

Таким образом, диалоговая культура является одним из основных педагогических условий, благодаря которому может успешно осуществляться учебно-воспитательный процесс, ориентированный на реализацию принципов личностно-ориентированной педагогики.

Литература:

1. Каган М.С. Философская теория ценности. – С. – П., 1997. – 205 с.
2. Надилова Л.Л. Теоретические основы и методы формирования эмпатии у студентов музыкально-педагогических вузов (автореферат диссертации на соискание учёной степени доктора педагогических наук). – М.; 2000. – 426 с.
3. Рогов Е.И. Психология познания. – М., 2002. – 448 с.

Олександр Артеменко
(Київ, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Оновлення змісту навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах пов'язується насамперед із деякими змінами в стратегічних напрямках розвитку сучасної шкільної освіти — спрямуванням навчальної діяльності на вироблення в учнів необхідних життєвих компетентностей, що у майбутньому давали б можливість випускникам школи комфортно почуватися в сучасному світовому мультинаціональному просторі. Це об'єктивно зумовлено низкою чинників, пріоритетним серед яких є тенденція на постійну глобалізацію та інтенсифікацію розвитку міжнародних контактів у різноманітних сферах життєдіяльності. Важливе місце в цих трансформаційних процесах належить питанню визначення та реалізації оновленого змісту навчання. Першочергово це забезпечується активною переорієнтацією шкільної іншомовної освіти на комунікативно-діяльнісне, особистісно-орієнтоване та культурологічне спрямування навчального процесу. Саме цей аспект змушує різнобічно переосмислити теоретичні підходи до вибору ефективних технологій і засобів навчання іноземної мови. [4, с.2].

Класифікують методи навчання з урахуванням того, що вони мають вирішувати дидактичне завдання. У класифікації повинна виявлятися внутрішня сутність методу, форма взаємопов'язаної діяльності вчителя та учнів як засіб управління їх пізнавальною діяльністю.

У дидактиці існують різні критерії, підходи до класифікації методів навчання:

- за джерелами передачі й характером сприйняття інформації: словесні, наочні та практичні (С. Петровський, Е. Талант);
- за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (М. Данилов, Б. Єсіпов);
- за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі (М. Скаткін, І. Лернер).

Відомий дослідник педагогіки Ю. Бабанський виділяє три великі групи методів навчання (кожна передбачає декілька класифікацій), в основу яких покладено:

- а) організацію та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- б) стимулювання і мотивацію навчально-пізнавальної діяльності;
- в) контроль і самоконтроль навчально-пізнавальної діяльності. [19, с.119].

У психолого-педагогічній літературі методам активного навчання присвячено чимало досліджень і публікацій.

Психологічні основи для розробки цілісної концепції розвиваючого навчання були закладені ще в 30-х роках минулого століття в роботах Л.С. Виготського, В.В. Давидова, А.Н. Леонтьєва та ін. [2, 3, 7]. Проте систематичні основи активних методів навчання стали широко розроблятися в другій половині 60-х та на початку 70-х років в дослідженнях психологів та педагогів з проблемного навчання. Значний внесок у розвиток активних методів навчання внесли І.Я. Лернер, А.М. Матюшкін, М.І. Махмутов та ін. [8, 12, 13]. Велику роль у становленні та розвитку активних методів навчання відіграють роботи А.А.Вербицького, В.І. Лозової, В.Ф. Комарова, А.М. Смолкіна та ін. [1, 9, 6, 11].

У процесі навчання іноземної мови пізнавальний інтерес проходить у своєму розвитку три етапи. Перший етап характеризується новизною досліджуваного матеріалу, нестійкістю умінь і навичок, що формуються ситуативною обумовленістю мовного матеріалу. Підтримання пізнавального інтересу на цьому етапі залежить від творчих можливостей вчителя, його вміння пов'язати досліджуваний матеріал з історичною та культурною спадщиною країни досліджуваної мови. Другий етап характеризується появою стійкого інтересу до предметного змісту того чи іншого виду іншомовної мовленнєвої діяльності, а також їх сукупності. Стійкий інтерес формується на базі відповідних мотивів, потреб та активізації методів навчання. Третій етап характеризується включенням пізнавального інтересу до іноземної мови в загальну систему ціннісних орієнтирів особистості, в систему її життєвих планів і цілей. На всіх трьох етапах найбільш ефективним засобом Олександр активізації пізнавальної діяльності студентів є новизна і активізація методів навчання.

Активні методи навчання мають наступні особливості:

- вища ступінь свідомості в активізації мислення, сприйняття і поведінки учнів;
- високий ступінь залученості до процесу навчання і обов'язковість взаємодії між собою;
- високий рівень мотивації і творчості в навчанні;
- ефективність розвитку професійно-прикладних навичок і вмінь у стислі терміни [1, с. 41-48].

Розглянемо класифікацію методів активного навчання запропоновану Смолкіним А.М.. Він розрізняє імітаційні методи активного навчання, тобто форми проведення занять, в яких навчально-пізнавальна діяльність побудована на імітації діяльності. Всі інші відносяться до не імітаційних. Імітаційні методи діляться на ігрові та неігрові залежно від прийнятих студентами умов, виконуваних ними ролей, взаємин між ролями, встановлюваних правил, наявності елементів змагальності при виконанні завдань.

До ігрових відноситься проведення ділових ігор, ігрового проектування і т. д., а до неігрових - аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуаційних завдань та інші.

Методи активного навчання можуть використовуватися на різних етапах навчального процесу:

1 етап - первинне оволодіння знаннями. Це можуть бути проблемна лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія і т.д.

2 етап - контроль знань (закріплення), можуть бути використані такі методи, як колективна розумова діяльність, тестування і т.д.

3 етап - формування професійних умінь, навичок на основі знань і розвиток творчих здібностей, можливе використання модельованого навчання, ігрові та неігрові методи.

Застосування тих чи інших методів не є самоціллю. Тому для вчителя будь-яка класифікація має практичний сенс в тій мірі, в якій допомагає йому здійснювати цілеспрямований вибір відповідного методу навчання або їх поєднання для вирішення конкретних дидактичних завдань. Тому дана класифікація пропонує розглядати активні методи навчання за їх призначенням у навчальному процесі.

Але також слід зазначити, що більшість активних методів навчання має багатофункціональне значення в навчальному процесі. Так, наприклад; розбір конкретної ситуації можна використовувати для вирішення трьох дидактичних завдань: закріплення нових знань; вдосконалення вже отриманих професійних умінь; активізація обміну знаннями та досвіду. [11, с. 30 – 32].

Розглянемо докладніше деякі методи:

Проблемна лекція

Відрізняється від звичайної тим, що починається з постановки проблеми, яку в ході викладення навчального матеріалу вчитель послідовно і логічно вирішує або розкриває шляхи її вирішення. Постановка проблеми спонукає учнів до роботи думки, до спроби самостійно відповісти на поставлене запитання, викликає інтерес до викладання матеріалу, привертає увагу слухачів.

Евристична бесіда

(від лат. еврика - відкриття) являє собою ряд питань викладача, спрямованих на виявлення думок і відповідей учнів. Успіх бесіди залежить від правильної постановки серії питань і вміння передбачати відповіді учнів. Бесіда може починатися з повідомлення фактів, опису явищ, подій, демонстрації фрагментів кінофільмів, що показують проблемні ситуації, які необхідно вирішити.

У ході евристичної бесіди викладач шляхом вміло поставлених питань змушує студентів на основі наявних знань, спостережень, життєвого досвіду, логічних міркувань формулювати нові поняття, висновки,

правила. Учні самі «роблять відкриття», отримують нові знання, що приносить їм творчу радість і стимулює їх пізнавальну активність.

Навчальна дискусія.

Навчальна дискусія є організаційно складною формою роботи. Вона вимагає певної підготовленості учнів - вміння вести обговорення, достатнього кругозору, запасу знань і уявлень.

Суть її полягає в тому, що викладач викладає дві різні точки зору, що стосуються однієї і тієї ж проблеми, і пропонує учням вибрати і обґрунтувати свою позицію. Педагог підтримує дискусію, розкриваючи, уточнюючи аргументи суперечки, вводячи додаткові питання, оскільки завдання учасників дискусії полягає не тільки в тому, щоб відстояти свою точку зору, але і спростувати протилежну. Виявлення позицій учнів, їх правильних і помилкових суджень дає можливість більш обґрунтовано і переконливо затвердити в їхній свідомості основні теоретичні положення й висновки.

Для дискусії вибирають такі питання, в яких наявність двох точок зору може бути природною. Не слід створювати штучні ситуації, коли хтось відстоює завідомо неправдиву точку зору, будучи переконаним в тому, що вона помилкова.

Пошукова лабораторна робота.

З певної частини навчальних предметів вивченню теоретичного матеріалу може передувати пошукова лабораторна робота згідно з інструкцією, у ході якої учні самі повинні зробити висновки про властивості тих чи інших речовин, взаємозв'язку і залежності між ними, способах виявлення цих властивостей. [13, с.45-48].

Сучасна школа висуває свої вимоги до методів навчання. Це стосується і розбудови української школи взагалі, вдосконалення методики навчання зокрема. Не випадково в Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») одним із шляхів реформування загальної середньої школи названо науково-дослідну та експериментальну роботу щодо впровадження педагогічних інновацій, інформатизації загальної середньої освіти. Ефективність навчання в сучасній школі залежить від уміння вчителя обрати метод чи прийом навчання в конкретних умовах для кожного уроку.

Аналіз стану досліджуваної проблеми в теорії розвитку педагогіки показав, що метою використання активних методів навчання є створення дидактичних умов для максимального розкриття потенціалу особистості, що забезпечує всім учням оптимальний – з урахуванням їхніх здібностей і потреб – інтелектуальний і духовний розвиток, оволодіння вміннями творчого використання знань під час розв'язання нових проблем.

Література:

1. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: Контекстный подход. – М., 1991. – 207 с.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
3. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. – М.: Интор, 1996. – С.517.
4. Іноземна мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5 – 9 класи. – Київ: «Поліграфкнига», 2012. – 110 с.
5. Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии. (Анализ зарубежного опыта). – Рига, НПЦ «Эксперимент», 1995 – 176 с.
6. Комаров В.Ф. Управленческие имитационные игры и АСУ. – Новосибирск: Наука, 1979. – 234 с.
7. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М.: Политиздат, 1975. – 437 с.
8. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. – М.: Просвещение, 1981. – 165 с.
9. Лозова В.І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. – Харків: «РЦНІТ», ХДПУ, 2000. – 175 с.
10. Панина Т.С., Вавилова Л.Н. Современные способы активизации обучения: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 4-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 176 с.
11. Смолкин А.М. Методы активного обучения. Научно-методическое пособие. – М.: Высшая школа, 1991. – 176 с.
12. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 528 с.
13. Якутова Я.Р. Активные формы обучения – фактор интенсификации учебного процесса // Высшее образование сегодня. – 2007. - №10. – с.45 – 48.

Науковий керівник:

доктор педагогічних наук, професор Мартиненко Світлана Миколаївна.

**Олена Баранчук, Юлія Євдокімова
(Харків, Україна)**

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Відродження національної освіти і культури, яке відбулося завдяки соціально-історичним перетворенням у нашій державі викликало активізацію музично-естетичних видів діяльності в аспекті їх соціально-художньої та виховної ролі в системі засобів гармонійного розвитку особистості.

Українською, російською, казахською, вірменською та англійською мовами

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії»** // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – 325 с.

Материалы ІХ Международной научно-практической интернет-конференции **«Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии»** // Сборник научных трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2015 г. - 325 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

В.П. Коцур,

доктор історичних наук, професор, дійсний член НАПН України,

ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Упорядники: Ю.В. Бобровнік, Ю.С. Табачок.

Верстка та дизайн: Ю.В. Бобровнік, А.М. Вовкодав, Ю.С. Табачок.

Проведення ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії»** та видання збірника наукових матеріалів стало можливим завдяки організаційній підтримці **молодіжної громадської організації «Незалежна асоціація молоді»**

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Матеріали конференції розміщені на сайті МГО «Незалежна асоціація молоді» за адресою <http://conferences.neasmo.org.ua>

Адреса оргкомітету конференції:

08401, Київська обл. м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 32, кім. 108.